KULTUR MINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

Bauer Media ApS
Mileparken 20A
2740 Skovlunde
Att.: Tobias Nielsen, vicedirektør

Sendt til: tobias@bauermedia.dk og jr@bauermedia.dk

Radio- og tv-nævnet

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 33 95 42 00

Michala Stampe
Fuldmægtig, cand.jur.

mic@slks.dk
www.slks.dk

22. marts 2018

Afgørelse vedrørende klage over skjult reklame for Nyhavn Rejser på Pop FM

Sammendrag

Lars Børresen har ved mail af den 26. oktober 2017 klaget over skjult reklame for Nyhavn Rejser og podcastserien "Øjeblikke af Guld" i et indslag sendt på Pop FM den 26. oktober 2017.

Radio- og tv-nævnet har nu taget stilling i sagen og truffet afgørelse om, at radioindslaget på Pop FM indeholder skjult reklame for Nyhavn Rejser i strid med § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen) og § 72 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014 (radio- og fjernsynsloven).

Klagen

Klagen vedrører et indslag sendt den 26. oktober 2017 på Pop FM, hvor tilrettelæggeren på podcasten "Øjeblikke af Guld", Thomas Bernsen, interviewes.

Klager anfører, at Pop FM's eftermiddagsprogram indeholder skjult reklame for Nyhavn Rejser og deres podcast "Øjeblikke af Guld" i strid med § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen og § 72 i radio- og fjernsynsloven.

Samlet set finder klager, at der er sket en overtrædelse af reglerne om skjult reklame, jf. § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen og § 72 i radio- og fjernsynsloven.

Beskrivelse af udsendelsen
Bauer Media har som bilag til høringssvar af den 19. december 2017 vedlagt en kopi af indslaget, der har en samlet varighed af 8 minutter og 11 sekunder fraregnet musik.

Indslaget begynder, og værten byder velkommen:

"Og nu skal det handle om "Øjeblikke af Guld" en rejsepodcast, der tager dig med rundt på kloden og hiver fat i de der helt specielle øjeblikke, som man vil huske for evigt. Serien den består af i alt syv afsnit, og tre af dem er tilgængelige lige nu på Radioplay.dk og på podcast-app'en på din telefon."

Dernæst byder værten velkommen til Thomas Bernsen, som er tilrettelægger på podcasten, og som er i studiet til et interview om podcastserien.

Vært: *"Hvad er det helt præcis for nogen øjeblikke af guld, som man kan opleve ved at lytte til den her podcast?"*

Thomas Bernsen*: "Altså man kan jo.. Med en bred pensel kan vi sige, at vi tegner et portræt af alle afkroge i hele verden. Vi kommer ud de steder, hvor folk normalt ikke har sådan mulighed for at komme ud hver dag, og så tager vi derud, og så finder vi et eller andet sted, som vi synes er vanvittigt smukt, unikt, smager lækkert, ser godt ud – øh har gjort indtryk. Primært. Altså det skal være noget som, man har lyst til at fortælle om, når man kommer hjem fra ferie. Altså de steder, som vi er ude, der er det jo folk fra Nyhavn Rejser, som kommer tilbage, og så har de haft en eller anden helt vanvittigt smuk oplevelse, som de så kan tage med hjem".*

Vært: *"Så rejseberetninger fra verdens afkroge?"*

Thomas Bernsen: *"Det kan man sige."*

De hører dernæst et klip fra podcastserien, der handler om "paradis", hvor en kvindelig medarbejder fra Nyhavn Rejser, har været på Maldiverne og tilbragt en eftermiddag på "Picnic Island". I klippet beretter hun om oplevelsen og maler et billede af, hvor fantastisk en oplevelse, det har været. Hun er meget berørt af oplevelsen, som tydeligt har gjort et stort indtryk på hende. Imens hun fortæller er der afslappende musik med lavmælte fuglefløjt i baggrunden.

Efter klippet taler værten og Thomas Bernsen kort om, hvor fantastisk det er, at man kan blive så påvirket af en rejse.

Thomas Bernsen forklarer dernæst, hvilke rejsedestinationer de ellers har besøgt i podcastserien, samt hvilke afsnit af rejsepodcasten, som har gjort det største indtryk på ham.

De hører dernæst et yderligere klip fra podcastserien, hvor en kvinde, som det i den forbindelse oplyses er fra Nyhavn Rejser, har været i Machu Picchu. Hun taler i klippet i rosende vendinger om, hvor stor en oplevelse det havde været, samt hvor fantastisk og overvældende det har været at se Machu Picchu. I baggrunden kan man høre rolig musik spillet på panfløjte.

Værten og Thomas Bernsen taler kort om klippet og om destinationen Machu Picchu. Dernæst falder snakken på rejser generelt og på Thomas Bernsens arbejde med podcasten.

Vært: *"Hva' eh så skal jeg høre dig; Efter du har arbejdet med den her podcastserie, er der så nogen steder, som du har fået lyst til at besøge?"*

Thomas Bernsen*: "Altså igen så vil jeg sige, som journalist skal man vel ud og fakta-tjekke, at alt det, man laver, er rigtigt, så jeg regner med at jeg skal rundt på en eller anden måde, på et eller andet tidspunkt, når jeg får tid."*

Vært*: "Hvad mener du, at man kan få ud af at lytte til den her podcast og "Øjeblikke af Guld"?"*

"Altså man kan bruge dem til mange ting, primært kan man lytte til dem og så lade sig svømme med og drømme med og komme ud til nogle fantastiske steder og få nogle rigtig fine og flotte beskrivelser fra steder, som man måske ikke anede eksisterede. Eller også så vidste man godt de eksisterede, men man skulle bare lige have det genopfrisket. Man kan også bruge det som inspiration; skal du til Sydamerika eller skal du til Afrika, så kan du jo lytte og tænke "Gud, det er også en mulighed at komme ned og opleve det eller det eller det, og om ikke andet så kan du jo lytte til dem som ja rejsebeskrivelser, når det alligevel er herhjemme."

Vært: *"Ja, man kan finde podcasten "Øjeblikke af Guld" på Radioplay.dk eller man kan finde den på sin telefon i den her podcast-app. Thomas Bernsen, tilrettelægger på podcasten "Øjeblikke af Guld", der er produceret i samarbejde med Nyhavn Rejser, tusind tak fordi du ville kigge forbi her i pop-studiet i dag"*

Thomas Bernsen takker og indslaget slutter.

Høringssvar

Bauer Media:
Bauer Media har i høringssvar af den 19. december 2017 anført, at de har haft et kommercielt samarbejde med Nyhavn Rejser omkring podcastserien "Øjeblikke af guld", som det omtalte radioindslag omhandler.

Bauer Media har i høringssvaret anført, at studieværten afslutter indslaget med ordlyden: *"Thomas Bernsen, tilrettelægger på podcasten Øjeblikke af Guld, der er produceret i samarbejde med Nyhavn Rejser, tusind tak fordi du ville kigge forbi Popstudiet her i dag."* På baggrund heraf finder Bauer Media klagen uberettiget.

Bauer har i forbindelse med høringssvaret indsendt den aftale som er indgået med Nyhavn rejser, hvoraf det fremgår, at der skal indgå promovering og sponsorater på radiokanalen Nova FM, som også drives af Bauer Media.

Nyhavn Rejser:
Nyhavn Rejser er i en skrivelse af den 19. december 2017 kommet med en bemærkning til klagen, hvori Nyhavn Rejser bekræfter at have haft et kommercielt samarbejde med Bauer Media omkring podcastserien "Øjeblikke af Guld".

Nyhavn Rejser har oplyst, at samarbejdet har inkluderet produktion af lydidentitet, produktion af syv podcasts i serien "Øjeblikke af Guld" samt promotion på radio NOVA, TRP spot på Bauer Media National og sponsorater på radio NOVA.

Efterfølgende høring af Bauer Media
Bauer Media er efterfølgende blevet hørt, om ovenævnte aftale mellem Bauer Media og Nyhavn Rejser alene vedrører eksponering i radiospots på Nova FM, eller om dette også omfatter omtale på radiokanalen Pop FM, der også drives af Bauer Media.

Til det har Bauer oplyst i en mail af den 2. februar 2018, at det udelukkende er eksponeringen på Nova FM, som er omfattet af aftalen, og at det er redaktionen på Pop FM, der har besluttet at lave indslaget om podcasten.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014, på sit møde den 20. marts 2018 behandlet sagen og skal udtale:

I henhold til § 1, stk. 4, i reklamebekendtgørelsen er radio- og fjernsynsforetagenders foromtale af kommende programmer samt omtale af produkter og lignende, som er direkte afledt af, og som supplerer programmerne, samt public service-meddelelser og vederlagsfrie indslag til fordel for velgørenhed ikke omfattet af reklamebekendtgørelsen. Dog finder reglerne i kapitel 4 om sponsorering og produktplacering samt §§ 38 og 39 om overtrædelse anvendelse, for så vidt gælder radio- og fjernsynsforetagenders foromtale af kommende programmer samt omtale af produkter og lignende, som er direkte afledt af, og som supplerer programmerne.

Endvidere må programvirksomheden, uanset at den ikke er omfattet af reklamebekendtgørelsen, ikke indeholde skjult reklame.

Det påklagede indslag omhandler podcastserien ”Øjeblikke af Guld”, som er et resultat af et samarbejde mellem Bauer Media og Nyhavn Rejser. Det oplyses endvidere i radioindslaget, at podcastserien ”Øjeblikke af Guld” blandt andet er tilgængelig på Bauer Medias egen digitale platform Radioplay.dk.

Spørgsmålet er herefter navnlig, om det påklagede radioindslag kan udgøre en lovlig egenreklame, dvs. foromtale af kommende programmer og/eller en omtale af produkter og lignende, som er direkte afledt af, og som supplerer programmerne.

I forhold til om der er tale om en foromtale af et kommende program, skal Radio- og tv-nævnet bemærke, at den omtalte podcastserie ud fra det oplyste alene er tilgængelig på Bauer Medias digitale platform Radioplay.dk samt på podcast-app’en på telefon eller tablet, og at podcastserien ikke senere skal udsendes på radiokanalen Pop FM.

Det er på baggrund heraf Radio- og tv-nævnets vurdering, at indslaget ikke kan anses som foromtale af kommende programmer.

I forhold til om der er tale om en omtale af produkter og lignende, som er direkte afledt af, og som supplerer programmerne, skal Radio- og tv-nævnet bemærke, at der er tale om omtale af en podcast, som Bauer Media har været med til at producere. Denne podcast ligger endvidere tilgængelig på Bauer Medias egen digitale platform Radioplay.dk.

Det forhold at Bauer Media har oplyst, at Nyhavn Rejser har været med til at lave podcasten udelukker ikke, at der kan være tale om en egenreklame. Som udgangspunkt er det tilladt for kanalen generelt at have sponsorerede programmer, hvorfor en egenreklame for et program, som er sponsoreret, ligeledes vil være tilladt at udsende. Egenreklamen må dog ikke få karakter af skjult reklame for sponsor eller sponsors produkter eller ydelser.

På baggrund af ovennævnte vurderer Radio- og tv-nævnet, at der er tale om en omtale af produkter og lignende, som er direkte afledt af, og som supplerer programmerne, jf. § 1, stk. 4, i reklamebekendtgørelsen.

Efter reklamebekendtgørelsen er det tilladt at have sponsorerede egenreklamer. Sponsorerede egenreklamer skal dog overholde sponsoreringsreglerne, jf. § 1, stk. 3, i reklamebekendtgørelsen, herunder skal disse krediteres korrekt ved programmet begyndelse og/eller slutning, jf. § 80 i radio- og fjernsynsloven samt § 26 i reklamebekendtgørelsen.

Bauer Media har som en del af deres høringssvar sendt den indgåede aftale mellem Nyhavn Rejser og Bauer Media. Ud fra det oplyste er indslaget på Pop FM vedrørende podcasten ikke en del af den indgåede aftale, som alene omfatter eksponering og sponsorater på radiokanalen Nova FM.

Radio- og tv-nævnet finder derfor, at radioindslaget på Pop FM ikke kan anses for at være sponsoreret, hvorfor den afslutningsvise bemærkning i indslaget om, at podcasten ”Øjeblikke af Guld” er produceret i samarbejde med Nyhavn Rejser, ikke er en lovlig sponsorkreditering.

Det skal dernæst vurderes om indslaget vedrørende podcastserien ”Øjeblikke af Guld” indeholder skjult reklame for Nyhavn Rejser.

Det følger af § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen og § 72 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. Reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør skjult reklame.

Skjult reklame defineres i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester (AVMS-direktivet) som følgende:

"Præsentation i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser, en vareproducents eller tjenesteyders navn, varemærke eller virksomhed i programmer, når præsentationen fra medietjenesteudbyderens side er ment som reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. En sådan præsentation anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod betaling eller anden modydelse".

Definitionen indeholder tre kumulative betingelser, der alle skal være opfyldte, førend der er tale om skjult reklame.

Fremhævelsen skal:

- Være tilsigtet fra medietjenesteudbyderens side
- Være ment som en reklame
- Kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art

Da det i praksis kan være vanskeligt at afgøre, om en fremhævelse fra medietjenesteudbyderens side har været tilsigtet og ment som en reklame, har Kommissionen i sin fortolkningsmeddelelse[1] bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet *"uberettiget fremhævelse".*

En uberettiget fremhævelse kan bl.a. ligge i, at et varemærke, en tjenesteydelse mv. optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde i et program. I den forbindelse skal der tages hensyn til programmets redaktionelle indhold. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til det redaktionelle indhold, eller fremhævelsen skyldes, at kommercielle hensyn har påvirket det redaktionelle indhold eller indebærer en risiko for, at seerne vildledes, kan dette indikere, at der foreligger skjult reklame.

[1] 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "Fjernsyn uden grænser, Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester.

Spørgsmålet er derfor først og fremmest, om det pågældende radioindslag sendt på Pop FM indeholder en fremhævelse af Nyhavn Rejser.

Det påklagede indslag har en varighed af ca. 8 minutter, hvor tilrettelæggerne på podcasten "Øjeblikke af Guld", Thomas Bernsen, interviewes.

I indslaget forekommer to korte klip fra selve podcasten, hvor to ansatte fra Nyhavn Rejser beretter om deres rejseoplevelser fra henholdsvis Maldiverne og Machu Picchu. De to klip har en varighed på henholdsvis 60 sekunder og 37 sekunder.

Hele indslaget har generelt en munter og positiv tone, hvor værten og Thomas Bernsen har en snak omkring podcastserien og de forskellige rejsedestinationer, der besøges.

Nyhavn Rejser nævnes i indslagets afslutning, hvori der gives en oplysning herom i lighed med en sponsorkreditering. Nyhavn Rejser nævnes yderligere to gange inde i interviewet. Den ene gang da Thomas Bernsen forklarer, at det er folk fra Nyhavn Rejser, som er ude og rejse, og den anden gang da det oplyses, at hende, der fortæller om Machu Picchu, er fra Nyhavn Rejser.

Radio- og tv-nævnet vurderer på baggrund heraf, at indslaget indeholder en fremhævelse af Nyhavn Rejser.

Spørgsmålet er herefter, om denne fremhævelse går ud over, hvad der kan siges at være redaktionelt berettiget.

I indslaget interviewes tilrettelæggeren, Thomas Bernsen, om podcastserien og de destinationer, som har været besøgt i forbindelse hermed. I indslaget omtaler værten og Thomas Bernsen udelukkende podcastserien samt de enkelte rejsedestinationer i positive vendinger, hvoraf de to indsatte klip fra podcastserien indeholder stærke anprisninger af de besøgte rejsedestinationer. Indslaget har en varighed af 8 minutter, hvoraf klippene fra selve podcasten udgør 1½ minut.

Radio- og tv-nævnet skal bemærke, at det faktum, at der er indsat to klip fra selve podcasten ikke sig selv medfører, at der er tale om skjult reklame, da en egenreklame naturligt vil indeholde elementer fra de programmer, der henvises til, ligesom en egenreklame vil indeholde reklame for kanalen selv eller dennes programmer, ydelser eller andre kanaler.

Det afgørende for, om der er tale om skjult reklame, er om fremhævelsen kan anses for at være redaktionelt berettiget.

Radio- og tv-nævnet finder, at de ovennævnte fremhævelser sammenholdt med den gennemgående anprisende tone i omtalen af podcasten medfører, at indslaget får karakter af indirekte reklame for Nyhavn Rejser og deres ydelser.

Nævnet lægger i den forbindelse også vægt på, at podcasten "Øjeblikke af Guld" er sponsoreret af Nyhavn Rejser, hvilket taler for, at kommercielle hensyn har påvirket det redaktionelle indhold og indebærer en risiko for, at lytterne vildledes om indslagets karakter, uanset at indslaget efter det oplyste ikke er sendt efter direkte aftale med Nyhavn Rejser.

Radio- og tv-nævnet finder på baggrund heraf, at der i det påklagede indslag er tale om en fremhævelse af Nyhavn Rejser, som går ud over, hvad der kan anses som redaktionelt berettiget og dermed udgør skjult reklame i strid med reglerne herom.

Radio- og tv-nævnet skal slutteligt bemærke, at på baggrund af de oplysninger, der fremkommet i Bauer Medias høringssvar om samarbejdet med Nyhavn Rejser omhandlende Nova FM, har nævnet besluttet at tage en sag op af egen drift med henblik på at undersøge, om reglerne om blandt andet sponsorering er overholdt.

På baggrund heraf har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE

Radioindslaget på Pop FM indeholder skjult reklame for Nyhavn Rejser i strid med § 2, stk. 1, bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen) og § 72 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014 (radio- og fjernsynsloven).

Radio- og tv-nævnet indskærper reglerne om skjult reklame og pålægger stationen at sikre, at der ikke sker fremtidige overtrædelser. Nævnet skal understrege, at fremtidige overtrædelser af reglerne kan medføre, at nævnet inddrager programtilladelsen midlertidigt eller endeligt.

Med venlig hilsen

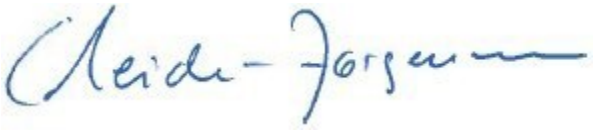

Caroline Heide-Jørgensen
Formand

Kopi sendt til: Lars Børresen